

ОПЕКОТИНЕ

проф. др Маја Галић

Опекотине

- Оштећење ткива под дејством високих температура пламена, вреле воде или друге течности, уљаних предмета, сунца.



Опекотине

1. **Термичке** – отворени пламен, пара, контакт са врућим предметом, врела течност
2. **Електричне** – директни контакт са извором електричне енергије или грмљавином
3. **Хемијске** – контакт са кућним / индустријским хемикалијама
4. **Зрачењем изазване** – сунчевом светлошћу, светлошћу у соларијуму, друга зрачења
5. **Трењем изазване** – контакт са чврстом површином (путеви, бетон, теписи, подови)
6. **Инхалационе** – удисање токсичних материја у гасовитом стању, врелог ваздуха...

Опекотине од вреле воде

- Кључала вода, кафа, чај...
- Опекотине првог, другог и трећег степена



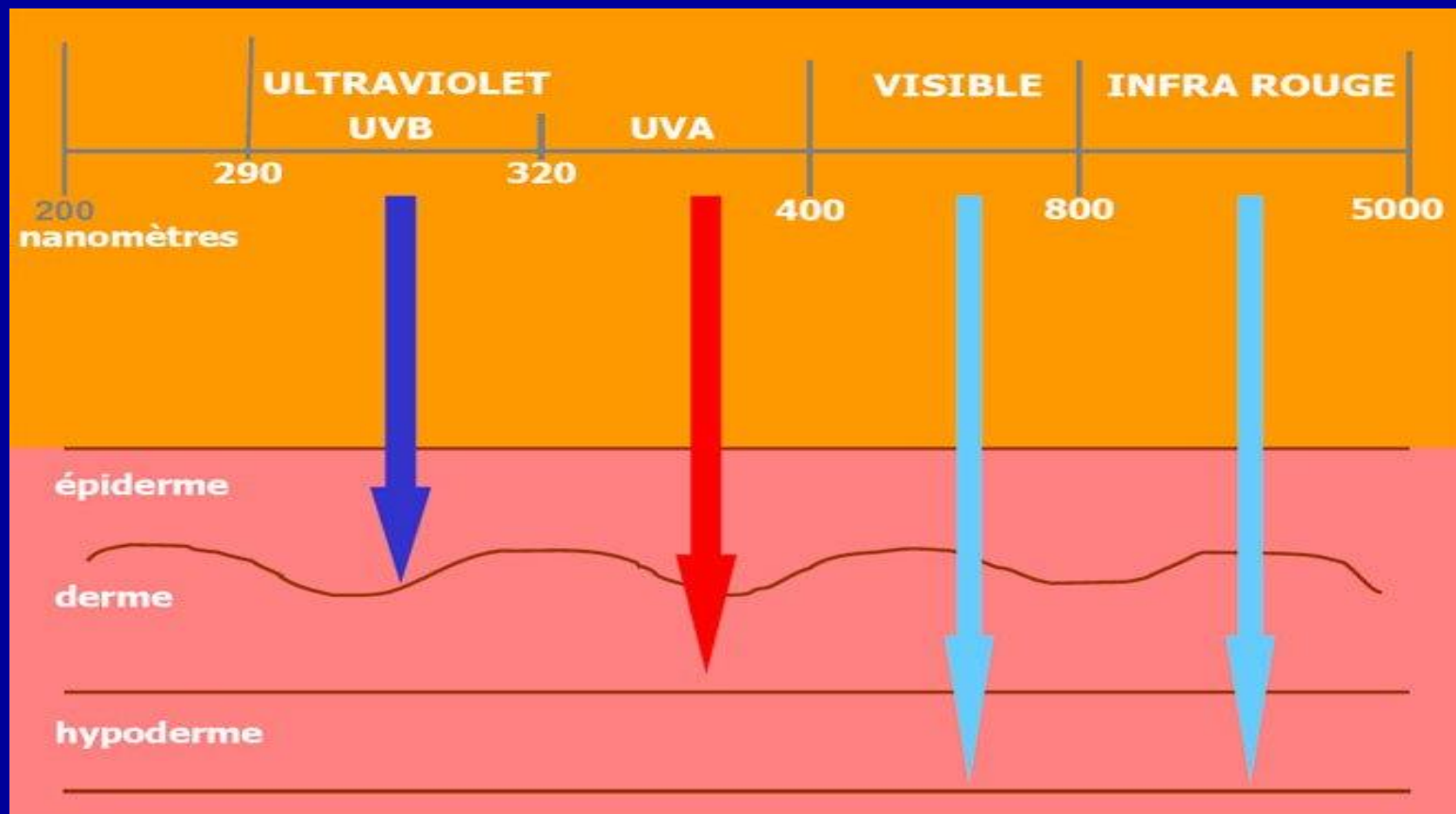
Опекотине од сунчања

- UVA и UVB зраци – доводе до оштећења коже
- Настају када излагање UV зрацима превазилази способност пигмента меланина да заштити кожу, услед чега настаје црвенило, оток, пликови, болови и пецкање коже.
- Сунчаница – грозница, слабост, повишена температура, повраћање.



UVA – фотостарење, нетолеранцију на сунце, поремећај пигментације, развој рака коже

UVB – опекотине (B = „burns“), препланула кожа (B = „bronzed skin“), алергијске реакције, рак коже





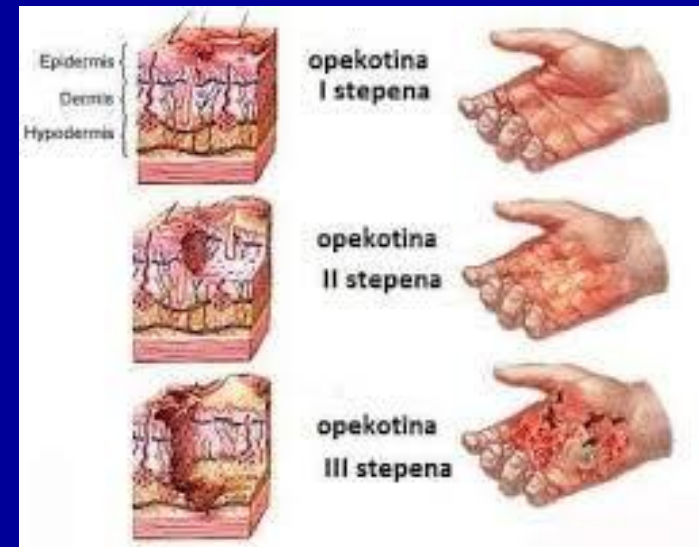
Опекотине од пламена

- Праћене дубоким оштећењем ткива, његовим распадањем, гнојењем и продором токсичних материја у крвоток, што води развоју сепсе.
- Повреда дисајних путева – инхалаторне опекотине.
- Тровање токсичним продуктима пожара, пре свега угљен-моноксидом (гушење отровним гасовима у пожару).



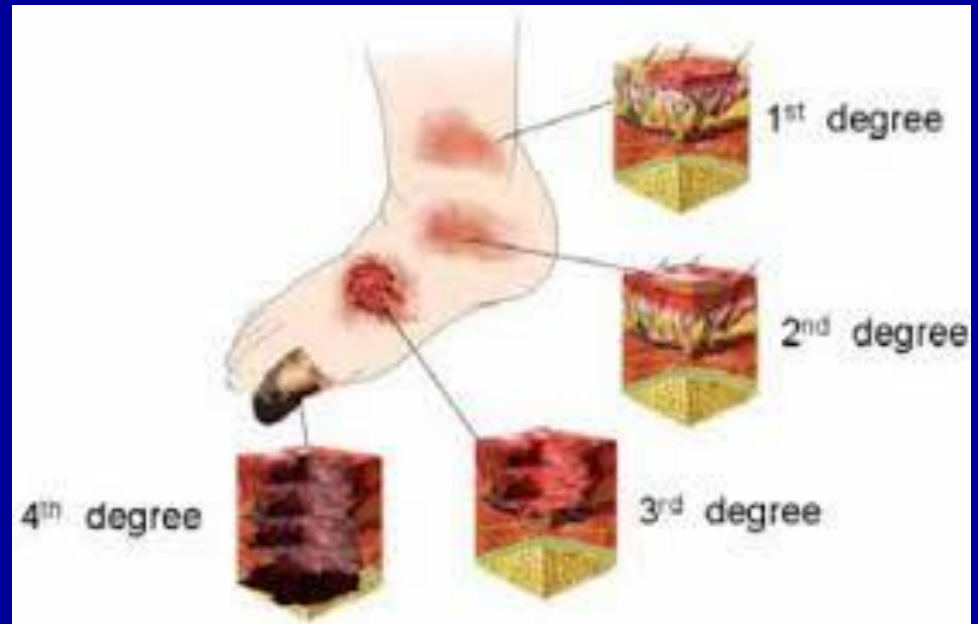
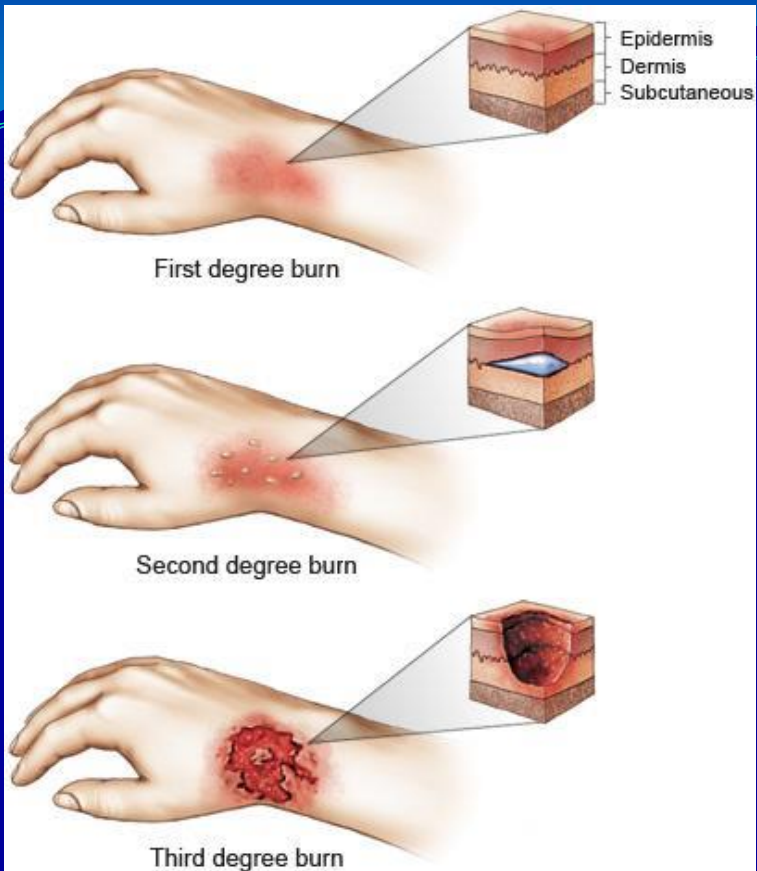
Подела опекотина

- **I степена (епидермална)** – захвата епидерм; црвенило, мали оток површинског дела коже, бол; зараста без ожилъка
- **II степена (површна опекотина дерма)** – захвата епидерм и горњу трећину дерма; пликови, околна кожа црвена и отечена, оштећени и дубљи делови коже, изразито болна због огољених нервних завршетака; зараста без или са веома малим ожилъком.



Подела опекотина

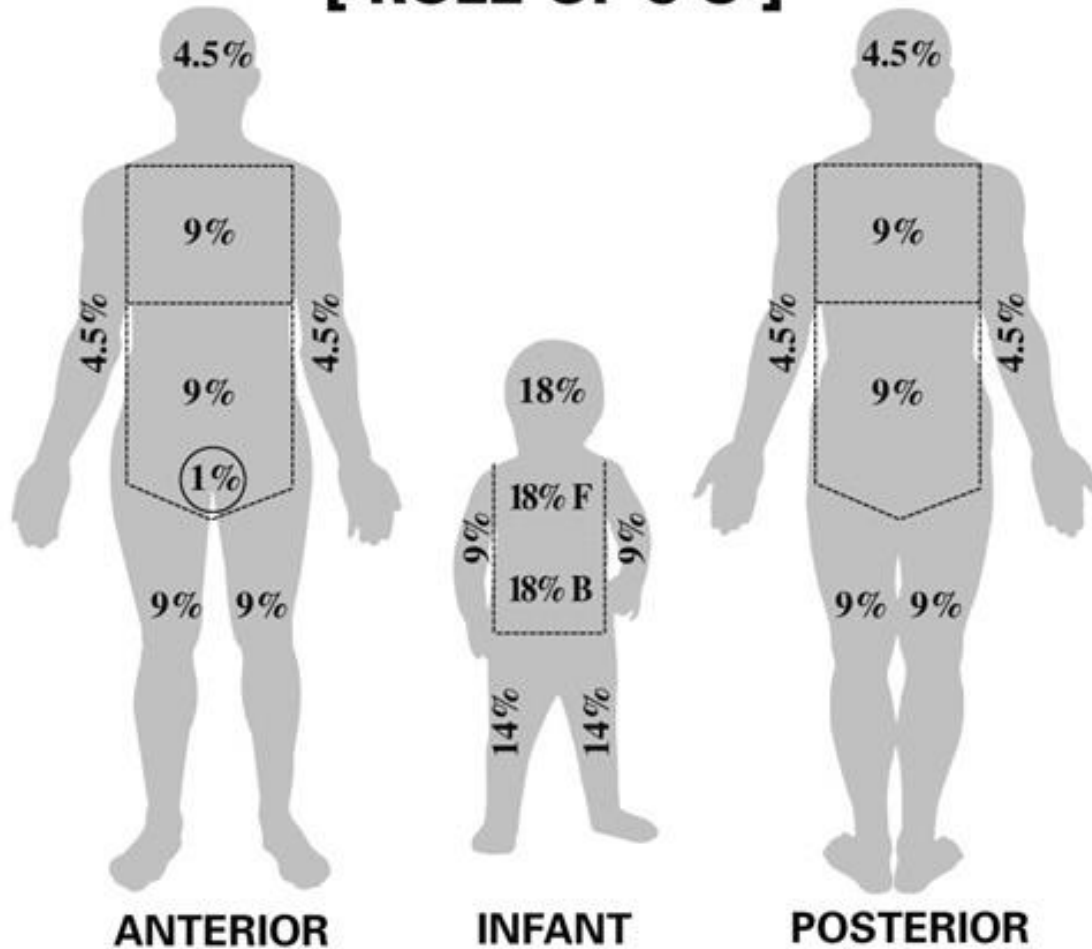
- **III степена (дубока опекотина дерма)** – озбиљне, захватају све слојеве коже, ткива, мишића, нерава и крвних судова; захтевају хируршку обраду и посебно лечење; шок организма; сува / влажна некроза
- ✓ **Сува** – кожа је чврста, сува, црна или мрко смеђа, углавном без пликова, мања болност због уништености дела нервних завршетака
- ✓ **Влажна** – кожа отечена, жућкасте боје, влажна, непријатног мириса, некада покривена мехурима (булама)
- **IV степена (субфасцијална опекотина)** – угљенисаност коже и поткожног ткива, мишића, крвних судова и костију; шок организма; захтева хируршки третман, трансплатацију коже.



Правило деветке

ОПЕЧЕНИ ДЕО ТЕЛА	% ОПЕЧЕНЕ КОЖЕ
ГЛАВА, ВРАТ И ЛИЦЕ	9%
ПРЕДЊИ ДЕО ГРУДНОГ КОША	9%
ЗАДЊИ ДЕО ГРУДНОГ КОША	9%
ТРБУХ СПРЕДА	9%
СЕДАЛНИ ДЕО	9%
ПРЕДЊА СТРАНА НОГУ	18% (2x9%)
ЗАДЊА СТРАНА НОГУ	18% (2x9%)
ОБЕ РУКЕ	18% (2x9%)
ГЕНИТАЛИЈЕ	1%

[RULE OF 9'S]



PALMAR METHOD

(Patient's palm)



1%

Специфичности код деце

ДЕТЕ ДО 1 ГОДИНЕ		ДЕТЕ УЗРАСТА 1 ДО 4 ГОДИНЕ		ДЕТЕ УЗРАСТА 4 ДО 14 ГОДИНА	
ГЛАВА	21%	ГЛАВА	19%	ГЛАВА	15%
РУКЕ	2 X 9,5%	РУКЕ	2 X 9,5%	РУКЕ	2 X 9,5%
НОГЕ	2 X 14%	НОГЕ	2 X 15%	НОГЕ	2 X 17%
ТЕЛО (једна страна)	16%	ТЕЛО (једна страна)	16%	ТЕЛО (једна страна)	16%

Шта да радите

1. Уклоните узрок повређивања (извор топлоте)
2. Извуците дете из затвореног простора. Ако је одећа запаљена, положите дете на подлогу, лицем окренутим надоле, и покријте га неким покривачем (капутом или ћебетом). Ако је дете дошло у додир са струјом, пажљиво уклоните жицу или искључите струју.
3. Позовите хитну помоћ ако су у питању веће опекотине.
4. Ослободите опечену површину скидањем одеће, обуће и накита (прстења, ланчића).

Шта да радите

5. Ако је одећа јако слепљена за тело, не треба насилно да се скида.
6. Охладите опечену површину. Мање површине хладите ледом и хладном водом. Код већих опекотина потопите опечени део у воду или ставите влажне облоге (30-45 минута). Површину хладите све док не престане осећај бола. Хемијске опекотине што дуже испирати (1 сат код опекотина од киселина, 1-3 сата код опекотина од база).

Шта да радите

8. Повређене регије треба да се прекрију чистим чаршавом или завојем за опекотине.
9. Умирујте дете разговарајући с њим док чекате хитну помоћ.

Шта да не радите

- Одојчад и малу децу са већим опекотинама не потапајте у хладну воду нити их хладите на други начин. Велике опечене површине не хладите дуже од 5 минута.
- Не стављајте уље, путер нити било какву маст на опекотине.
- Не вичите на дете!

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

